

МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМДА МУСИҚА О'ҚИТИШНИНГ АЙРИМ ХАТО ВА КАМЧИЛИКЛАРИ

Nuraliyeva Zuxra

Guliston davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Abduvaxobova Nilufar

Musiqa ta'limi yo'nalishi 1-kurs talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda tarbiyachilarni o'rgatayotgan ba'zi uslublari va bolalarga o'ranishi murakkab bo'layotgan mashg'ulotlar qo'llanmalar haqida va turli davlatlarda qo'llanilayotgan zamonaviy metodlar qandayligi haqida so'z yuritiladi

Kalit so'zlar: Aqliy, shaxsiy, nutq, maktabga tayyorlov, a'maliy ta'lim, nutq faoliyatini oshirish, kreativlikni va intellektni oshirish, metodlar, rivojlantirish, ta'rbiya, so'zlashuv, diqqatni jamlash.

НЕКОТОРЫЕ ОШИБКИ И НЕДОСТАТКИ ПРЕПОДАВАНИЯ МУЗЫКИ В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ.

Нуралиева Зухра-преподаватель

Гулистанского государственного педагогического института.

Абдувахобова Нилуфар-студентка

1 курса музыкального образования.

Анотация: В данной статье речь идет о некоторых методах, используемых педагогами для подготовки детей к школьному обучению, и применении видов деятельности, которые сложны для обучения детей, а также о современных методах, используемых в разных странах.

Ключевые слова: Психическое, личностное, речь, подготовка к школе, практическое обучение, совершенствование речевой деятельности, повышение творческих способностей и интеллекта, методы, развитие, воспитание, речь, концентрация.

SOME MISTAKES AND SHORTCOMINGS OF MUSIC TEACHING IN PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Nuraliyeva Zuxra: is a teacher of Gulistan State Pedagogical Institute

Abduvakhobova Nilufar: is a 1nd year student of music education

Abstract: This article talks about some of the methods used by educators to prepare children for school education, and the exercises that are difficult for children to learn, and about the modern methods used in different countries

Key words: Mental, personal, speech, preparation for school, practical education, improving speech activity, increasing speech activity, increasing creativity and intellect, methods, development, education, speech, concentration.

MUHOKAMA

Maktabgacha bo'lgan bolalarni o'zlashtirishi judaham yaxshi rivojlangan bo'ladi. Ularning aqliy faoliyatini rivojlantirish asosan bog'cha tarbiyachilariga bog'liqdir. Ularni zamonaviy o'yinlar bilan dunyoqarashlarini kengaytirish va judaham qiziqarli o'quv mashg'ulotlarini qo'llash judaham foyda beradi. Masalan turli xil so'zlashuv mashqlari qarsak chalish bilan diqqatni jamlash o'yinlari va turli xil rasimlarda nima tasvirlanganligini so'rash orqali bolajonlar nimalarga qiziqishlarini bilib olsa bo'ladi. Bilib olgan qiziqishlariga qarab bolalar o'sha mashg'ulotlarga yo'naltiriladi. Bu yoshda bolalar ayni o'yinqaroq harakatchan payti bo'ladi. Bolalarni ayni qiziqishlarini o'rganib yo'nalish to'g'ri berilsa o'zlariga ham jamiyatga ham foyda beradigan farzandlar yetishtirib chiqariladi. Uyda ota onalar ham bolalariga yaxshi tarbiya berishi ham juda muxum o'rin tutadi. Yana bir eng kerakli jihati bolalarning yirik va mayda motorikasini rivojlantirish eng muhim ahamiyatga egadir. Bolalar 3 yoshigacha onalari bag'rida bo'lganligi sababli eng kerakli rivojlantiruvchi ta'limni onalari berishi va bolalarga vahtda e'tibor qaratib alohida shug'ullanishi zarurdir. Chunki bolalarning ongi 3 yoshigacha oppoq qog'ozdek bo'sh bo'ladi va ularga oila atrof muhit katta ta'sir qiladi nima o'rgatilsa nima bilan bola ko'p shug'ullansa keyinchalik shuning mahsuli bo'lib rivojlanadi. Jajji bolalarga musiqa o'qitish ularning fikrlash doirasini kengaytiradi aqliy faoliyati kuchli bo'lishini ta'minlab beradi. Maktabgacha ta'limdagi bolajonlarni musiqa o'qitishda ko'p hatoliklar mavjuddir. Bolalarga ular his etadigan darajada musiqalarni ko'rsatib berish, turli musiqa cholg'ularini ijro etib ulardan bu qanday ovoz kelayabdi bu qanday hayvon yoki qushning ovozi deb ularga o'xshatishlar orqali musiqalarni tushuntirish zarurdir. Chunki mitti bolajonlarning miyyasi o'zi hohlagan narsalarni ko'proq saqlab qolishga moyildir. Biz bolajonlarga turli o'yinlar orqali tushuntirsak bolalar musiqaga qiziqadi va yodda saqlashi kuchli bo'lib rivojlanadi. Yana bolalarga bitta musiqani bir necha marotaba eshittirish zarurdir ozgina eshittirib keyinroq yana eshittirsak bola tez anglaydi va eslab qoladi.

Yana ularga tarbiyachilari juda ko'p o'yinchoqlarni berib qo'yishadi lekin bunda bolalarni diqqati jamlanmaydi bolalarga musiqa asboblari va turli hil ashulalar ham shundaydir ularga bitta bitta ovozlarni eshittirish kerak birdaniga eshittirish bolalarda vahima uyg'otadi. Bolalarni tarbiyachilar judaham avaylab ularga ta'lim berishni

kechiktirishadi natijada bola o'z fikri yaxshi rivojlanmay qoladi. Tarbiyachilar bolalarga o'zlari yoqtirmagan qo'shiq va musiqalarni yod olishga uyga vazifa qilib berib yuborishadi keyin esa bolalar uylarida uni majburligidan yod olishadi to'g'ri bolaning o'rganishi va yod olish qobiliyatiga qarab beriladi ammo bolaning fikrini ham inobatga olgan holda o'zlarining tanlovlariga qo'yib berishimiz zarurdir.

Mashg'ulotning tuzulishi o'quv materiallarning mazmunidan kelib chiqishi kerak. Shunda asarlarning ta'lim tarbiyaviy ahamiyatiga e'tibor berishimiz, badiiy saviyasi, bolalarning yoshiga mosligiga e'tibor qaratishimiz lozimdir. Musiqa rahbari tomonidan yaxshi va mukammal tashkil etilgan musiqiy harakatlar o'yinlar jajji bolalarni barkamol inson bo'lib ulg'ayishlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Musiqa mashg'ulotlari bog'chada o'rgatiladigan boshqa mashg'ulotlardan ancha farq qiladi chunki musiqa mashg'ulotlarining o'ziga xos xususiyatlari va o'z faoliyat turlari mavjuddir. Musiqa mashg'ulotlarining tuzilishiva quyidagi faoliyat turlaridan tashkil topadi:

- 1 Musiqiy-ritmik harakatlarni bajarish.
- 2 Musiqa tinglash.
- 3 Musiqa savodi
- 4 Qo'shiq kuylash
- 5 Bolalar musiqa cholg'u asboblariida jo'r bo'lishi.

Hozirgi sanab o'tilgan har bir faoliyat turning o'ziga yarasha tavsiflari va vazifalari mavjuddir. Musiqiy- ritmik harakatlar bolalar ruhiyatiga musiqa asarning mazuni va kayfiyatiga singdirilishiga yordam beradi, musiqiy ritmik harakat bolaning jismniy sog'lom bo'lishiga ham yordam beradi. Musiqa tinglash- bolada fikrini jamlashiga rivojlanishiga katta yordam beradi. Bolada musiqa tinglash madaniyatining shakillanishi rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Musiqa savodi- musiqa mashg'ulotlarida bolalar qo'shiq kuylash, musiqa tinglash bilan birga qo'shiqlar musiqiy asarlarning tuzulishi, tempi, xarakteri, ladi, kuyi, ritmi, tovush balandligi ham ongli ravishda anglash lozim. bu ularning aqliy salohiyati, musiqiy o'quvi, xotirasi, nutqi, ongi va bilimni oshiradi. Qo'shiq kuylash- qo'shiq kuylash jarayonida bolalarning nutqi, musiqiy o'quvi, musiqiy qobiliyati, xotirasi rivojlanadi. Jamoa bo'ib kuylash bolalarni do'stlikka undaydi, ularning o'zaro hurmat, tabiatga mexr va Ota-Onaga Ona vatanga mexr muhabbat tuyg'ularini shakillantiradi va tarbiyalaydi Bolalarni musiqa cholg'u asboblariida jo'r bo'lishi – bolalar barcha jonli musiqa asboblariini judaham sevib qatnashadigan va ijro etib ko'rishga intiladigan faoliyat turi hisoblanadi. Jonli ijro har qanday mittivoy qalbini o'ziga jalb eta olish qobiliyatiga ega hisoblanadi. Ularning musiqaga bo'lgan qiziqishlarini yanada oshiradi. Bolajonlarda bu faoliyat zavqlanish, hayratlanish, quvonish kabi ruhiy emotsional holatlarni vujudga keltiradi. Bolalarda kreativlik va intellektni rivojlantirish uchun musiqa mashg'ulotlari ayni mudao bo'ladi. Iloji boricha

bolalarga maktabgacha ta'lim tarbiyachilaridan ko'proq sabr va ko'proq bilimlar musiqaviy turli hil metodlar orqali bolalarga o'rgatishlari zarurdir.

Kreativlik *-bu shaxsning yangi g'oyalarni yaratishi, tafakkurning an'anaviy sxemasidan chetga chiqib, o'ziga xos haqiqiy qarorlarni qabul qilishga qodirligi. mazkur atamaga ilk bora 1922-yilda D.Simpson tafakkurning nostandart usuli deb ta'rif bergan.

Intellekt *-(lotincha .Intellects-bilish, tushunish, idrok qilish) insonning aqliy qobiliyati hayotni, atrof muhitni ongda aks ettirish va o'zgartirish, fikirlash, o'qish o'rganishimoiy tajribani qabul qilish qobiliyatidir.

XULOSA:

Bog'chalarda tarbiyachilar ota-onalar bolalarga yaxshi muomila qilib tog'ri tarbiya berishsa kelajak avlodimizdan yaxshi yutuqlar kutamiz. Shu bilan bolalar yaxshi tarbiya egasi bo'lishadi va o'z maqsadlariga aniq yetisha oladigan va maqsadlari orqasidan vatanimizga foyda keltiradigan avlod bo'lishadi. Maktabgacha ta'lim muassasalari tarbiyachilari bolalarga har hil metodlarni qo'llashni bilishlari eng kerakli jihat bo'ladi. Bolalar o'sha tarbiyachi orqali rivojlanadi va o'rganadi. Oila ota-ona tarbiyachilar hamkorlikda ishlansa judaham zo'r katta natijalar olinadi. Musiqa bolalarda kreativ g'oyalarni rivojlantirishiga yordam berar ekan tarbiyachilarimiz kerakli darajada musiqiy metodlarni o'rgatsa bolalarning fikirlash doiralari kengayadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1 N.M. Kayumova. "Maktabgacha pedagogika". - TDPU, 2013
- 2 Xasanboyeva O.U. Maktabgacha ta'lim pedagogikasi. - T.: Ilm ziyo. 2006
- 3 Masaru Ibuka "Uchdan keyin kech"
- 4 Qodirov V., Quronov M. va boshqalar. Baxtli bola ma'naviyati. - T.: Sanosnandart. 2018
- 5 Kodirov V. Didaktik o'yinlarning bolalarni mustaqil fikrlashga yo'naltirishdagi metodik imkoniyatlari. AnDU Ilmiy xabarnomasi, 2020-yil, 1- son.
- 6 Qodirova F. va boshqalar. Maktabgacha pedagogika. T.: Tafakkur, 2019